

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ο Σταγυρίτης

Έρευνα-Κείμενο : Απόστολος Γ. Σιώκος , Ιατρός

Ιστορικό-μυθιστοριογραφική προσέγγισι των παιδικών του χρόνων στην γενέτειρα του, τα Στάγισρα της Χαλκιδικής. – τοπικιστικά.

384 π.Χ. Οι «Βάρβαροι» από εκατονταετίας περίπου είχαν αποσυρθή στις μητροπολιτικές τους εστίες στην Μέση «και πιο πέρα» Ανατολή.

Στις Πλαταιές το 479 π.Χ. και παράλληλα στα Μικρασιατικά παράλια -στην Μυκάλη- οι Καλοί και Σοφοί Θεοί του τότε Κόσμου και η Ανδρεία και η Φιλοπατρία των Ελλήνων ενωμένων είχαν χαρίσει στην ανθρωπότητα την Ελευθερία, την Δημοκρατία, τον Πολιτισμό καθώς εξαπέστειλαν «κατατροποθέντας και καταναυμαχηθέντας» τους επιδρομείς για πάνω από 1500 χρόνια πίσω στα βάθη των πλούσιων περιοχών τους προς τα ανατολικά..

Στις δύο πλευρές του Αιγαίου είχε ξεχαστή ο θανάσιμος εναντίον του ΑΝΘΟΥΝΤΟΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ κίνδυνος και περί το 431 π.Χ. θεώρησαν ότι μπορούσαν πλέον να έχουν και για δυο-τρεις δεκαετίες την «πολυτέλεια» των ενδοφυλετικών αλληλοσπαραγμών τους, ατέλειωτες εμφύλιες έριδες φθοράς (δαιώνια «κουσούρια» τούτης της φυλής).

Στην Μακεδονία είχε αρχίσει και θέριευε μια δωρική δύναμι η οποία, αφού περιφερικά επεξέτεινε και εξασφάλισε ποικιλότροπα στρατηγικά την επικράτειά της από την Ιλλυρία μέχρι και την Σκυθία, σχεδίαζε και οργάνωνε την ανασυγκρότησι του διασπασμένου και αλληλοσπαρασσόμενου Έθνους.

384 π.Χ. Στην Στάγισρο, σε μια «φύσει» οχυρή και πανέμορφη ταυτόχρονα γλωσσίδα γης - μια προβολή του δασοσκεπούς Στρατόνικου όρους προς τον Στρυμονικό κόλπο - στην αποικία των Ανδρίων και Χαλκιδαίων (Ευβοιείς, που ανακάλυπταν, εγκαθίσταντο και εκμε-

ταλλεύονταν στην εποχή τους μεταλλοφόρες περιοχές με αξιοπιστία σύγχρονων δορυφόρων ανιχνευτών πλουτοπαραγωγικών ορυκτοφόρων εκτάσεων-παράλληλα με την εκμετάλλευσι της τοπικής ξυλείας για την ναυπήγησι του στόλου τους) ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ένα νεογνό σαν όλα τ' άλλα, που έμελλε όμως πολυποίκιλα και καθοριστικά να συνδέση το όνομά του όχι μόνο με την θεμελίωσι και την εξέλιξι σχεδόν ΟΛΩΝ των επιστημών της γνώσης αλλά και με την ιστορία και την πορεία ολάκερης της ανθρωπότητας.

ΦΩΣ!... όλες τις εποχές του ενιαυτού... άπλετο ΦΩΣ!!

Μόλις ο ζωογόνος ήλιος υπερκεράση απ' τα ανατολικά την κορυφή των Ιμαλαΐων, την στέγη του κόσμου, απ' τα χαράματα ανεμπόδιστα πέφτει και κυριολεκτικά περιλούει, με όλη του την ευεργετικότητα στη φύσι και ιδιαίτερα στους ανθρώπους, αυτή την προκλητικότατα προβάλλουσα στο Βόρειο Αιγαίο απόφυσι της ΒΑ πολύδενδρης ορεινής Χαλκιδικειάς χώρας, μέχρι το προχωρημένο εσπέρας, όταν περί τα δυτικά θα πυρπολήση ροδόχροα - μαβιόχροα τα Πιέρια όρη και την κορυφή του ΟΛΥΜΠΟΥ, της 12θης κατοικίας.

ΦΩΣ μοναδικό, ζωοφόρο, σοφογόνο, θεόσταλτο ΦΩΣ.

Έρχεται στον κόσμο ένα αγόρι όπως όλα τ' άλλα νεογέννητα με τα αρχέγονα ένστικτα, τα ταλέντα και τις δυνατότητες τους.

Οι Χαλκιδικιώτες είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι -και δεν μπορούμε να το κρύψουμε- γιατί στα δικά μας χώματα γεννήθηκε αυτός ο παίς, που επέπρωτο να βάλη τις βάσεις ΟΛΩΝ σχεδόν των επιστημών με το διερευνητικό, σπινθηροβόλο βλέμμα και πνεύμα του, με την ευφυΐα και την κριτική του διάστασι για κάθε φυσικό φαινόμενο, με τους στοχασμούς και τους οραματισμούς, την μελέτη και τα πειράματά του και να εξελιχθή στον μεγαλύτερο Πανεπι-στήμονα φιλόσοφο ΟΛΩΝ των εποχών.

Και καμαρώνουμε για τον ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ μας της ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ, γιατί: **το ΦΩΣ του δικού μας ήλιου** στα πρώτα παιδικά του χρόνια -τα ουσιαστικότερα **στην αποτύπωσι των πνευματικών χαρακτήρων** και στην εξέλιξι κάθε ανθρώπου- **ζωογόνησε και εξέπτυσσε** τις άπειρες δαιδαλώδεις εγκεφαλικές του έλικες, της ευφυΐας, της ευστροφίας και των συναισθημάτων και των λογισμών.

Γιατί στα δικά μας χώματα **χάρηκε, θύμωσε, διαπληκτίσθηκε, έχασε και κέρδισε** και **μάτωσε** παίζοντας με του ομηλικούς του.

Γιατί οι κρυστάλλινες πηγές της «Σιτούδας» απ' τα σωθικά της ευλογημένης δικής μας γης **πότιζαν** μέχρι τα προεφηβικά του χρόνια -

τα χρόνια της μεγάλης «δίψας»- και **άρδευαν τα τριχοειδή της ευφυΐας** των μετέπειτα καταρρακτωδών διευρενήσεων και ανακαλύψεων.

Γιατί... Γιατί... Γιατί ;

Γιατί τις ώρες της σκόλης στην σταθερότητα και την σιγουριά των χεριών του πατέρα του * περιδιάβαινε στις ομορφιές και ρουφούσε τις ευωδιές της δικής μας φύσης **κι ερχόταν σε πρώτη επαφή κι ανακάλυπτε τα ερεθίσματα των αισθήσεων**, με την γοητεία των περιβολιών και της εκρηκτικής ολάνθιστης γονιμότητας της άνοιξης και της χρυσοφόρου καρποφορίας του θέρους.

Γιατί τα ψυχικά του χαρίσματα διαμορφώθηκαν και πλήθυναν σε ευαισθησίες και σε ρομαντική-στοχαστική διάθεσι απ' την πανδαισία των χρωμάτων του μοναδικού, του ανεπανάληπτου Μακεδονικού φθινοπώρου στις γύρω βουνοπλαγιές του Στρατόνικου και των παρυφών του με τα φυλλορροούντα δάση της οξυάς, της καστανιάς, των δρυών. Είναι η αρμονία των γραμμών του τοπίου και των ήχων της αυθεντικής αγνής φύσης και των μυστικίστικων ρυθμών και αριθμών των μουσικών των Νηρηίδων και των Νυμφών των αμόλυντων πηγών, των οφιοειδών κελαριζόντων ρυακίων. μέχρι την κοντινή Κάπρο και απέναντι την Αμφίπολι, την Θάσο... την Σαμοθράκη των μυστηρίων... μια αστείρευτη πηγή έμπνευσης.

Γιατί εδώ δίπλα μας **θα 'χε** με τον πατέρα του **τα λιογέρματα**, καθισμένοι στον εξώστη του αρχοντικού τους είτε στην ακρογιαλιά, στο «Μαρμάρι» και στις ήπιες λοφογραμμές των περιπάτων τους στην «Ξεράδα» και στην «Ελευθερίδα» και στην «Σμένα» και με τα κατάσπαρτα ιερά των βωμών και των θυσιαστηρίων των «προελλήνων» προπατόρων μας κρεμασμένα κατάντικρα στον οξυκόρυφο Άθω και τις πλαγιές και τις υπώριες του, **τις πρώτες επαφές με τα «περί ψυχής», με τα περί ηθικής, με το δίκαιο, το αληθές, τα μεταφυσικά** και εδώ θα 'χε διατυπώση τους πρώτους αναπάντητους ίσως ρητορικούς **προβληματισμούς** του. Εδώ έτσι κάπως θα πρωτοαναρωτήθηκαν για τις **αρχές της ζωής, των πραγμάτων, των φαινομένων.**

*Ο ανασκάφας και ανασκάπτων εισέτι την αρχαία Στάγυρο αρχαιολόγος Κ. Σισμανίδης μας αποκάλυψε πρόσφατα σε ένα επιτόπιο συγκινητικό προσκύνημα(15 Μαΐου 2016) ότι πιθανότατα έχουμε το μαρμάρινο αποτύπωμα αυτών των ακροδακτύλων του Νικόμαχου από ανασκαφικά ευρήματα περί τον Βωμό και τον τάφο του Μεγάλου Ανδρός. Οι Σταγιρίτες είχαν τοποθετήσει κατ' επιθυμίαν του Αριστοτέλη ανδριάντα του πατέρα του Νικόμαχου στον χώρο-Μνημείο Τιμής για τον Μεγάλο Σοφό.

Γιατί εδώ θα ήταν, κάπου εκεί στα ύστερα παιδικά και στα προεφηβικά του χρόνια, όταν **θα 'πρεπε να μάθη να διακρίνη «υπερπηδώντας» τους πλημμυρισμένους χειμάρρους μετά την βροχή, την ανδρεία και την τόλμη απ' την δειλία και την απερισκεψία, την επιπολαιότητα.**

«Εν αρχή ήν η ενδεδελεχής παρατήρησι, τα ερωτηματικά.»

Ο Νικόμαχος, ο πατέρας του, μεστός πνευματικά άνδρας, ονομαστός ιατρός του Μακεδονικού Βασιλικού οίκου, «εγγονός» του Ασκληπιού, απ' το γιο του Μαχάωνα, όπως και η εξ ιατρικής επίσης οικογένειας καταγόμενη μητέρα του, Φαιστίς (σε ορισμένες πηγές Φαιστιάς), είχαν την υπομονή και τις γνώσεις να ικανοποιούν με τεκμηριωμένες απαντήσεις τα πάμπολλα ερωτηματικά του ανήσυχου νεαρού- «δισέγγονου» του μυθικού Ασκληπιού. Βαρύ και ταυτόχρονα εφελτήριο γνώσης και προόδου το φορτίο της προγονικής κληρονομιάς.

Μια τεράστια για τα δεδομένα της εποχής **βιβλιοθήκη** είναι αυτονόητο ότι ήταν στην διάθεσι του στο «αρχοντικό»**, προφανώς, της Σταγίρου.

Ήταν ακόμη τότε όταν ο ιατρός πατέρας, έπρεπε να λείπη επαγγελματικά απ' το σπίτι και τον προέφηβο Αριστοτέλη δεν τον «χωρούσε», όπως συνήθως, η κλίνη του και τον έψαχνε η μάνα του στο ξέφωτο να χάνεται **ξεμετρώντας τους συμπαντικούς σχηματισμούς και τους αστερισμούς και τους γαλαξίες...**

Ή, όταν έντρομη η ίδια, τον αναζητούσε στα στιγμιαία φωτεινά των **αστραπών** και των **κεραυνών** που έσκαγαν στον Άθω και το Παγγαίο, να τον «περισυμμαζέψη» τουρτουρίζοντα απ' το **κρύο** και την **καταιγίδα**, καθώς τον **συνέπαιρναν και τον «έκαναν δύσκολη την ζωή»** αυτά τα ανεξήγητα ξεσπάσματα του θυμού του Δία ή οι τρικυμιώδεις εκφράσεις της οργής του Ποσειδώνα, καθώς συνέτριβε τα πάντα στις γρανιτώδεις απόκρυμνες ακτές της περιφρούριτης Σταγίρου.

«Ποια ήταν η αιτία, η πρώτη αρχή; Η ποιοτική ανάλυσι των φαινομένων; Ή η μελέτη του αποτελέσματος τους...;»

** Παραδίπλα πιθανώς στον Ναό της Δήμητρας και του Πωσειδώνα - Κ. Σισμανίδης 15 Μαΐου 2016. Η αρχαιολογική σκαπάνη μέλλει να μας προσφέρει ακόμα απρόβλεπτης εμβέλειας ευρήματα και συγκινήσεις.

Και παράλληλα **να αποθηκεύη προς επεξεργασία** στα απόκρυφα του εγκεφαλικού του φλοιού τις **αντιδράσεις** και τις **συμπεριφορές** και τα **συναισθήματα** και τις **αντοχές** της μάννας του, του πατέρα του, των όλων γύρω του κι ακόμα πιο πέρα οι **εμπειρίες** και τα **επεισόδια** των **βουκόλων** με τα κοπάδια και τις γέννες και τις αρρώστιες των ζωντανών τους, την αντιμετώπισι των **επιθετικών** εκ της άγριας πανίδας θηρίων.

Κί' οι καλλιεργητές των πλούσιων λειμώνων με τις καρποφορίες και την σοδειά τους και τις καταστροφές των κόπων τους απ' τους **ΑΓΡΙΟΚΑΠΡΟΥΣ** του «Στρατόνικου» και του «Καλόγερου» μέχρι και τις λίμνες και τα «Στεφανινά» (αγριόκαπροι που μέχρι και σήμερα επιβιώνουν οι εξελικτικές τους μορφές στην ζουγκλοειδή βλάστησι της περιοχής για να κάνουν πανηγύρια οι κυνηγοί.).

Κι οι υλοτόμοι κί' οι εργάτες στο καρνάγιο, κί' οι ναυτικοί κί' οι ψαράδες με τις ατέλειωτες διηγήσεις των συναρπαστικών περιπετειών τους.

Ατέλειωτο, αστείρευτο υλικό για γνώσι προβληματισμούς και στοχασμούς.

Με τον πατέρα του πάντα «βασανιστικός» ο ίδιος με τις επίμονες ερωτήσεις και τις απορίες του, ήθελε **να πληροφορηθή, να διερευνήσουν, να αναλύσουν, να διδαχθή** ό,τι εκείνου η βαθειά γνώσι των πραγμάτων τον συνέπαιρνε τον ταξίδευε το ίδιο στο παρελθόν και στο μέλλον.

Τα Ομηρικά Έπη και οι φιλοσοφικές αναφορές, περιπλανήσεις και διδαχές των κλασικών συγγραφέων φιλοσόφων, του Σοφοκλή, του Αισχύλου, του Ευριπίδη δεν κοσμούσαν απλώς την πατρογονική βιβλιοθήκη, ήταν και το αίτιο και το αντικείμενο **ιστορικών και φιλοσοφικών πληροφοριών** που «απαιτούσε» να έχη απ' τον πατέρα του ο χαρισματικός νεαρόπαις.

Εδώ λοιπόν στην Στάγιο της Χαλκιδικής με αντικριστά το Παγ-γαίο και την «περιλάλητο νύμφη», την Αμφίπολι και προς ΝΑ την πολυάνθρωπη δέσποινα του ομώνυμου κόλπου, την Άκανθο των επίσης Ανδρίων και τον Άθω των πανάρχαιων ιερών, των προϊστορικών χρόνων μας... εδώ **σκιαγραφήθηκαν, χαραχτηκαν** απ' την μελέτη και τους παιδευτικούς περιπάτους με τον πατέρα του Νικόμαχο **τα πρώτα «επιστημονικά» ερωτήματα** στον Αριστοτέλη.

Εδώ οι **αντιρρήσεις, αντιδράσεις** συμπεριφοράς της Φαιστίδας και ο **συγχρωτισμός** του με τους άλλους φερέλπιδες Σταγιόπαιδες και

τις παιδίσκες **γέννησαν** και **πλήθαιναν** τις εγκεφαλικές και ψυχικές του εγγραφές των **συναισθημάτων** και του **θυμικού** του, τις **αρετές** του.

Ενός συναισθηματικού κόσμου που σίγουρα τον έφερε αντιμέτωπο με τον **πόνο** και την **απόγνωση**, όταν έχασε πρόωρα τον πολυμαθή πατέρα του και που σίγουρα τον **απογοήτευσε**, τον **πλήγωσε βαθύτατα** ο επίσης γρήγορος **χαμός της Μάννας** του «γιατί τον **εγκατέλειψε**; ποιος θα φρόντιζε τις μέρες του; την παρουσία του τώρα; την συμπεριφορά του.» Μάννα: ήταν πάντα ηχηρή, καθοριστική, οδυνηρή η απώλεια της.

Το σκαρί που τον έφερε στον Πρόξενο από τον Αταρνέα, τον φίλο του Νικόμαχου στην Άσσο, απέναντι στη Μικρά Ασία, σίγουρα θα «δεινοπάθησε» να μεταφέρει την βιβλιοθήκη τους και το δυνητικό βάρος της «προσωπικότητας» του νεαρού Αριστοτέλη.

Άπειρα τα αναπάντητα ερωτηματικά μέσα του.

Λαβυρινθώδεις και πολυδαιδαλώδεις αναζητήσεις.

Μια τεράστια υποδομή εννοιών και πολυσχιδών αποριών και προβληματισμών που εναγωνίως ανέμεναν απαντήσεις, λύσεις, πειραματικές αποδείξεις... στοιχειοθέτησι.

Έτσι αποχαιρέτησε η μεγαλάνυμος Στάγιρος το Μεγάλο της Τέκνο για την εκτίναξί του στην κορυφή της Έρευνας και της Γνώσης. Και αυτός δεν την ξέχασε ποτέ.

Ο Φίλιππος, ο πανίσχυρος, ο αδιαμφισβήτητος κυρίαρχος του Ελλαδικού χώρου, που είχε καταστρέψει στην πορεία για την ηγεμονία του μεταξύ των άλλων ομόφυλων Ελληνίδων πόλεων–κρατών και την Στάγιο, την ξανάχτισε προς τιμήν του Αριστοτέλη, του Δασκάλου του γιου του Αλέξανδρου.

Και οι συμπατριώτες του Σταγίριτες το ανταπέδωσαν όσο πιο τιμητικά μπορούσαν : Κατ' επιθυμίαν του μετέφεραν σε χάλκινη υδρία την τέφρα του Μεγάλου συμπατριώτη τους απ' την προγονική Χαλκίδα στην Στάγίρο και την τοποθέτησαν σε ειδικό Βωμό – Μνημείο Τιμής και Λατρείας που ανήγειραν στην πλέον περίοπτη θέσι της πόλης τους ανάμεσα στην Αγορά και το Ιερό της Δήμητρας και του Ποσειδώνα. (Κ. Σισμανίδης «Παγκόσμιο Συνέδριο 2400 χρόνια Αριστοτέλης- Θεσσαλονίκη 2016»). Επί μακρόν οργάνωναν έκτοτε τα «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΑ» προς τιμή του Μεγάλου Σοφού (αγώνες αθλητικούς και πνεύματος).

Έρευνα-Κείμενο : Απόστολος Γ. Σιώκος , Ιατρός

Επιμέλεια: Όλγα Σιώκου-Σιόβα, Δημοσιογράφος MS στις Διεθνείς Σχέσεις, Σύμβουλος Επικοινωνίας ΟΗΕ/UN-DESA

Θεσσαλονίκη, 30/05/2016